KARANLIK BİR DÖNEMİ AYDINLATIYORUZ

Aygan'a hakim statüsü

Burdur'da köylülere akıl almaz işkenceler yapan Aygan ve Bucak jandarma görevlilerine, hakimlerin yargılanma prosedürü uygulandı

● 10 KİŞİYE İŞKENCE DAVASI

Bucak Jandarma Komutanı Hikmet Batur, Abdulkadir Aygan ve istihbarat subayı S. Şükrü Anafarta'nın da dahil olduğu 10 kişiye Adalet Bakanlığı'nın izniyle işkence davası açıldı. Dava sürerken işkence sanığı Hökelekoğlu intihar etti. Davada tanık olarak dinlenen avukatlar, savcının yazılı emrine karşın müvekkilleri ile görüşemediklerini söylerken, Aygan'ın vekil-müvekkil görüşmesini teybe kaydettiğini açıkladılar. SAYFA 9

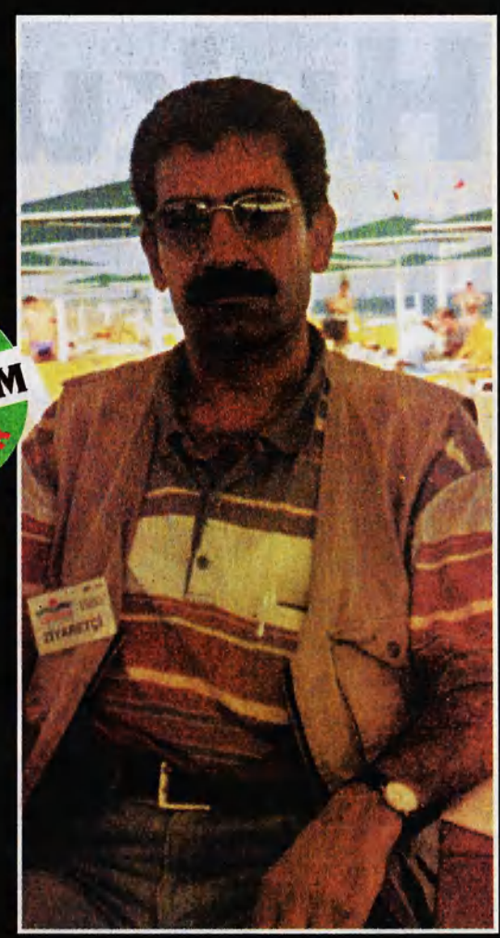

ÜLKEDE ÖZGÜR
GÜNDEM
www.ulkedeozgurgundem.com 2 Mayıs - 2004 - Pazar FİYATI 400 BİN TL YIL: 1 SAYI: 63

DEP MİLLETVEKİLİ LEYLA ZANA'DAN BAŞBAKAN ERDOĞAN, BAYKAL VE AĞAR'A MEKTUP:

Çözüm kalıcı barışta

Tahliyeleri için başlatılan girişimleri eleştiren Leyla Zana, 'Öncelikli gereksinim kalıcı barıştır' dedi

AB uyum yasaları kapsamında yeniden yargılandığı Ankara 2 No'lu DGM'de Hatip Dicle, Orhan Doğan ve Selim Sadak'la birlikte yeniden aynı cezaya çarptırılan Leyla Zana, AB'den gelen eleştiriler üzerine tahliyeleri için AKP ve CHP tarafından gündeme getirilen yasal değişiklik istemlerini eleştirdi. Tutuklu bulunduğu Ankara Merkez Kapalı Cezaevi'nden Başbakan Tayyip Erdoğan, CHP Lideri Deniz Baykal ile DYP Lideri Mehmet Ağar'a mektup gönderen Zana, yaşanan gelişmeleri "büyük bir hayret" ile izlediğini belirterek, "Ülkemizin öncelikli gereksinimi, AB ile ilişkiler için tahliyemiz değil, 15 yıl yaşanan ve Türkiye toplumunda onarılmaz acılara neden olan çatışmalı dönem sonrasının kalıcı barışa dönüştürülmesidir. Bunun için yapılması gereken, her yönüyle ülkemize barış, değişim ve demokrasiye direnen yargıyı zorlamak, infaz yasalarında sorunu kökten çözmeyi sağlayan düzeltmeler yapmaktır" dedi. SAYFA 4

İşkence skandalı büyüyor

Irak'ı "özgürleştireceğiz" vaadiyle işgal eden güçlerin "özgürlük" anlayışı, her gün biraz daha açığa çıkıyor. ABD askerlerinin Ebu Garib Cezaevi'nde tutuklulara yaptıkları işkence fotoğraflarının dünya kamuoyunda yarattığı şok etkisi sürerken, İngiliz askerlerinin de işkence fotoğrafları ortaya çıktı. Irak Geçici Hükümet Konseyi Üyesi Mahmud Osman, fotoğrafların ABD'ye karşı Iraklıların duyduğu memnuniyetsizliği artıracağını söyledi.

ORTADOĞU S11

Kıbrıs'ta anayasa tartışması

Kuzey Kıbrıs'ta referandumun ardından Annan Planı'nda öngörülen maddelerin hayata geçirilmesi konusunda tartışmalar artarken, uygulanması istenen maddelerin başında hâlâ yürürlükte olan ve Türkiye'deki 12 Eylül Anayasası modelindeki Anayasa geliyor. Referandumda Annan Planı'nın ekinde sunulan ve onaylanan Kıbrıs Türk Devleti Anayasası, devlet yapısında köklü değişiklikler öngörüyor.

DÜNYA S10

Her yerde 1 Mayıs coşkusu

Yoğun tartışmalara sahne olan 1 Mayıs kutlamaları, dün dünyada ve Türkiye'nin birçok ilinde düzenlenen çeşitli etkinliklerle kutlandı. Diyarbakır'da Demokrasi Platformu'nun yapmak istediği basın açıklamasına saldıran polis, 200 kişiyi gözaltına aldı. Batman ve Hakkari'de ise uzun yıllardan sonra ilk kez halk, 1 Mayıs için alanlardaydı. İstanbul'da KESK, DİSK, TMMOB, İTO ile çeşitli parti, sendika ve demokratik kitle örgütlerine bağlı onbinlerce emekçinin Saraçhane Parkı'nda buluştuğu 1 Mayıs mitingi,oldukça coşkulu kutlanırken, Taksim Meydanı'na çıkmak isteyen grupların hiçbirine izin verilmedi ve yapılan müdahalelerde gözaltı olayları yaşandı. İzmir'de düzenlenecek mitinge katılmak isteyen bir gruba da Kürt Halk Önderi Abdullah Öcalan posterleri taşındığı gerekçesiyle müdahale edildi. SAYFA 12-13

YAZILARIYLA

Kıbrıs dersleri
RAGIP ZARAKOLU — SAYFA 4'TE

Neolitik çocuğun...
OİLVER KONTNY — SAYFA 8'DE

Sanatın etkisi
FUAT KAV — SAYFA 14'TE

Kanayan
HİCRİ İZGÖREN — SAYFA 14'TE

Kadın özgürlüğü
F. NEVİN VARGÜN — SAYFA 16'DA

SHP'de neler oluyor?
POLİTİKA SAYFA 7'DE

Avukata hukuk linci
KADIN SAYFA 16'DA

Banka hortumlasaydın!
HABER SAYFA 5'TE

JANDARMA KOMUTANI BATUR SAYESİNDE AYGAN'A DA HAKİM VE SAVCILARIN YARGILAMA PROSEDÜRÜ UYGULANDI

İşkencecilere hakim statüsü

Bucak Jandarma Komutanı Hikmet Batur, İstihbarat Subayı S. Şükrü Anafarta ve Abdulkadir Aygan dahil 10 jandarmaya işkence davası açıldı

Hayvan hırsızlığı iddiasıyla gözaltına alınan köylülere yapılan ağır işkenceler sonucu köylüler ve avukatları savcılığa suç duyurusunda bulundu. Birçoğu ikinci kez devlet hastanesine sevk edilerek işkence gördüğüne ilişkin rapor aldı. Köylülerden Ali Macit, Nurettin Aydın, Ali Gökpınar, Salih Duran, Tahir Yıldız, Tahsin Horzun, Yunus Gürbüz, Orhan Kaymakçı, Ramazan Danacı ve Hasan Akyıldız, Bucak Jandarma Komutanı Hikmet Batur, İstihbarat Subayı Sedat Şükrü Anafarta, İl Jandarma'da sivil memur olarak çalışan Aziz Turan (Abdulkadir Aygan), Çeltikçi Jandarma Karakol Komutanı Jandarma Astsubay Şeref Göztepe, Kızılkaya Karakol Komutanı Jandarma Astsubay Yusuf Hökelekoğlu, uzman çavuşlar Süleyman Alagöz, Ali Ulvi Çelik ve Erkan İzgüngör hakkında şikayetçi oldu.

Bucak Cumhuriyet Başsavcısı Hüseyin İnce, tüm jandarma görevlileri hakkında işkence yapmak ve Bucak Jandarma Komutanı Hikmet Batur hakkında ise işkence suçunun yanı sıra Ali Macit'i gözaltına aldığı halde nezaret defterine iki gün geç kaydını yaparak "yasanın öngördüğü süreden fazla gözaltında tutmak" suçundan soruşturma açtı. Bucak Başsavcısı Hüseyin İnce, Hikmet Batur'u, hazırlık soruşturmasının her aşamasında müdafi avukatın yakalanan kişi ile görüşme hakkı bulunmasına karşın, savcının yazılı emrine uymayarak görüştürmemekle suçladı.

Burdur İl Jandarma Komutanlığı'nda sivil memur olarak çalışan Abdulkadir Aygan ile uzman çavuşlar dahil tüm sanıklara ilginç bir yargılama prosedürü uygulandı.

"İşkence yapmak", "kayıtsız gözaltında tutmak" ve "sanığı avukatı ile görüştürmemek"le suçlanan kişinin, Bucak ilçesinin en yüksek askeri komutanı olması nedeniyle savcı hemen iddianame hazırlayamadı. Başsavcı İnce, CMUK'un 154. maddesi gereğince mülki bir idarede görevli bir zabıta amirine, görevi ile ilgili suçlar nedeniyle hakimler ve savcıların yargılama prosedürünün uygulanacağı gerekçesiyle fezleke hazırlayarak Adalet Bakanlığı'na başvurdu. Adalet Bakanlığı Ceza İşleri Genel Müdürü Abuzer Duran ve Adalet Bakanı adına Müsteşar Yardımcısı Nihat Turan'ın yazılı olurları ile Başsavcı Hüseyin İnce, Batur, itirafçı Abdulkadir Aygan ve diğer jandarma görevlilerine 24 Nisan 2001'de dava açtı.

ÖZEL GÜNDEM 7 HABER — ADALETLER ARAŞTIRILSIN ADALET SAĞLANSIN

Batur dalga geçti

Bucak Ağır Ceza Mahkemesi'nde görülen davada, Bucak Jandarma Karakol Komutanı Hikmet Batur, gözaltında hiç kimseyi aç-susuz bırakmadığını söyledi. Batur, köylülere kesinlikle elektrik vermediğini belirterek, "Biz yıllar önce manyotalı telefondan elektrik verilirdi şeklinde sözler duyardık. Ancak şimdi bu telefonlar da yok" dedi. Tazyikli su sıkıldığı iddiası ile ilgili olarak da Batur, mağdurların gözaltında tutulduğu 5-15 Mayıs tarihlerinde su akmadığını öne sürdü. Batur, gözaltındaki sanıkların avukatları ile görüştürülmediği iddialarını da reddetti. Bunun üzerine mahkeme, Bucak Belediyesi'nden suyun söz konusu tarihlerde kesilip kesilmediğini sordu. Belediye, sadece salı günü yeni abone kayıtları yapıldığı için suların kesildiğini diğer günler ise arızalar dışında kesintinin olmadığını bildirdi.

Hikmet Batur, köylülerin vücutlarındaki yaralarla ilgili olarak ise hayvan hırsızlığından sanık olanlar ile hayvanları çalınanların adliye önünde birbirine girmesi sırasında bir yaralanma olmuş olabileceğini söyledi.

Sanıklardan Jandarma İstihbarat Subayı Sedat Şükrü Anafarta da iddiaları reddederek, "Hatta Ali Gökpınar çoraplarını yıkayıp benim odamda kurutmuştur; bu kadar rahat bir ortam içindeydiler" diye konuştu.

Jandarma İstihbarat Şube Müdürlüğü'nde görev yaptığını belirten Mustafa Türkuz da Aziz Turan (Abdulkadir Aygan) ile birlikte hayvan hırsızlığı soruşturmasını yürüttüklerini, ifade alınması sırasında herhangi bir işkence yapmadıklarını söyledi. Türkuz, "Elektrik vermedik, zaten jandarmada böyle bir tertibat yok. Askerin yemeğinden bile kısılarak kendilerine yemek verildi" dedi.

Sanık Ali Ulvi Çelik ise Jandarma İstihbarat Şubesi'nde istihbarat elemanı olarak çalıştığını ve köylüleri kameraya aldığını söyledi.

Aygan yardımcı olmuş!

İşkence sanığı Aziz Turan (Abdulkadir Aygan) da Burdur Jandarma Komutanlığı İstihbarat Şube Müdürlüğü'nde sivil memur olarak çalıştığını söyledi. Aygan, Jandarma personelinin izinde olması ve köylü sayısının fazla olması nedeniyle İstihbarat Şube Müdürü olan yüzbaşının emri ile Bucak'ta görevlendirildiğini söyledi. Bazı ifadeleri alıp bilgisayara aktarma işini yaptığını iddia eden Aygan, köylülere kötü muamele yapıldığını görmediğini belirtti. Turan, "Bazı ifadeler alınırken ifadenin sürekliliğini kesmemek için biz de yemek yemiyorduk, yemek saati geçebiliyordu ancak daha sonra yemek yeniyordu. Hatta sanıkların çoğu yemekhanedeydi" dedi.

Olay sırasında Kızılkaya Jandarma Karakol Komutanı olan Yusuf Hökelekoğlu, köylülerin gözaltında olduğu sırada bir kursa katılmak için izin aldığını, döndüğünde ise Aziz Turan ile birlikte 1.5 gün köylüleri yer göstermeye götürdüğünü söyleyerek iddiaları reddetti.

Hikmet Batur, daha sonra sanık Yusuf Hökelekoğlu'nun 15 Ocak 2003'te intihar ettiğini mahkemeye açıkladı. Batur, Aziz Turan'ın ise meslekten atıldığını bildirdi.

Mahkeme şimdi Aziz Turan'ın adresinin tespiti, Şırnak, Siirt, Mardin, Dersim gibi illere atanan sanık jandarma subaylarının ek ifadesinin alınmasına çalışıyor.

Bucak Ağır Ceza Mahkemesi, ilk kez, gazetemizdeki yayınlar üzerine Aziz Turan'ın gerçekte Abdulkadir Aygan olduğunu öğrendi. Mağdur köylüler, 13 Mayıs günü saat 11:00'da görülecek duruşmada, mahkemeye, Abdulkadir Aygan'ın JİTEM'deki faaliyetleri ile ilgili anlatımlarının yer aldığı diziyi sunacak.

Ali Macit ve Tahir Yıldız, açtıkları davadan vazgeçmeleri için sürekli tehdit edildiklerini söyledi.

Davadan vazgeçin baskısı

Haklarında dava açılanların sürekli olarak kendisini tehdit ettiğini söyleyen Tahir Yıldız, "Hâlâ da tehdit ediliyorum. Evimizi kurşunladılar. Yolumuzu kestiler ve sürekli telefonlarda ölümle tehdit edilmekteyiz" dedi. Bununla ilgili olarak Bucak Cumhuriyet Başsavcılığı'na, Kaymakamlığı'na, Burdur Valiliğine, Cumhurbaşkanlığı'na dilekçeyle başvurduğunu anlatan Yıldız, "Şu ana kadar herhangi bir gelişme olmadı. Bu arada oğlum Ahmet ve Barbaros, Bucak Sanayi Sitesi'nde hayvanlarımız çalındı diyen Ahmet ve Faik Korkmaz'ın saldırısına uğradı. Oğlum Barbaros kafasından ağır yaralandı. Korkmaz Ailesi'nin bir ferdi de burada uzman çavuştu. Kızılkayalar Karakolu'nda görev yapıyordu. Bu nedenle Korkmaz Ailesi'nin askerlerle arası iyiydi" diye konuştu. "Bu dava Avrupa'ya gider" diyen Tahir Yıldız, "Gitmeden devlet bu sorunu çözsün" dedi. Tahir Yıldız, haklı davalarında herkesi kendilerine destek vermeye çağırdı.

Hasibe Yılmaz

Köylülerden Ali Macit ise cezaevinde olduğu sırada Bucak Jandarma Komutanı Hikmet Batur ile Aziz Turan'ın kızının evine giderek, "Tahir Yılmaz'ın üstüne suçu yıkın, biz zarar neyse ona para vereceğiz" dediğini öne sürdü. Macit, bu kişilerin iki kez de cezaevine geldiğini ve aynı teklifi yinelediğini söyledi. Ali Macit, Batur ile Aziz Turan'a "Ben bir şey yapmadım, kimseyi karalamam" dediğini bildirdi.

Jandarmaya dava açtıklarından bu yana sürekli tehdit edildiğini açıklayan Macit, "Mahkemeye çıktığımız zaman arkamızdan sizi döveriz, keseriz, biçeriz diyorlar" dedi. Önceleri Hikmet Batur ile Aziz Turan'ın kendisini tehdit ettiğini söyleyen Macit, Aziz Turan'ın ortadan kaybolmasından sonra Batur'un bu tehditlerini sürdürdüğünü kaydetti.

Ali Macit'in kızı Hasibe Yılmaz ise tehditler için şunları söyledi: "İsmini gazeteden öğrendiğim Aziz Turan ile Bölük Komutanı Hikmet Batur evime geldiler. Baban bu davadan vazgeçsin, davadan vazgeçerse bir şey yapmayız; ama vazgeçmezse, çocuklarını kaçırır, eşini öldürürüz' dediler."

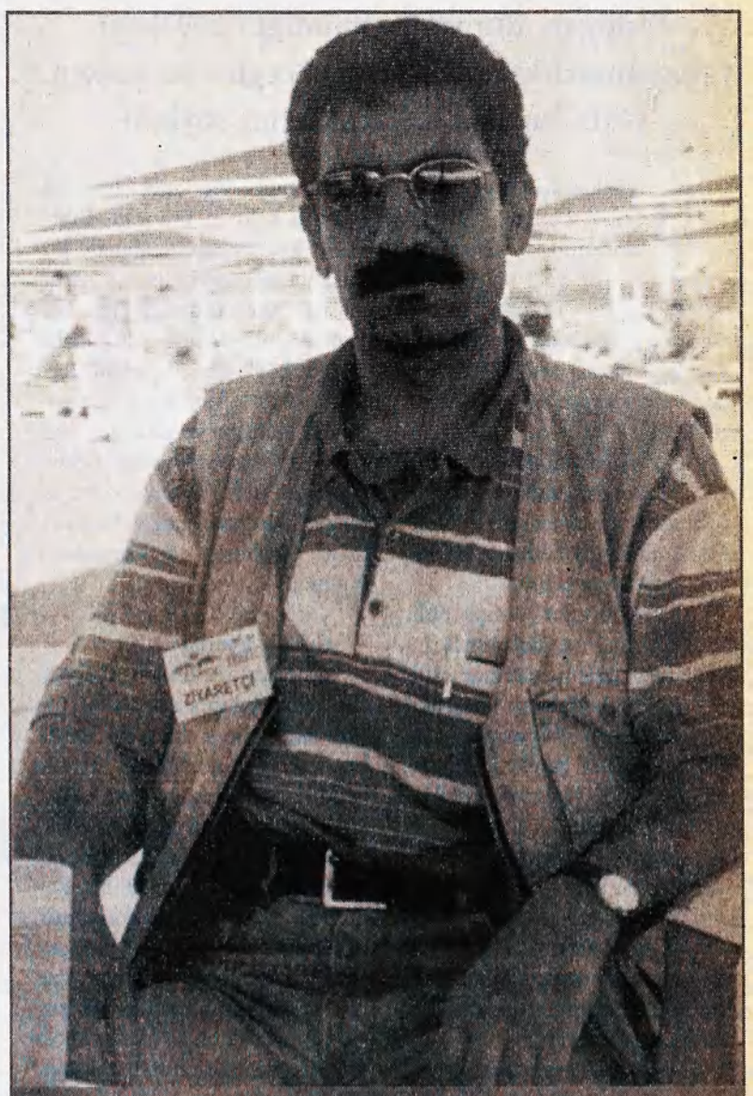

Avukat görüşünü teybe kaydetti

Mahkemede tanık olarak dinlenen Av. Natık Bacak, köylülerin gözaltısı sırasında Av. Mehmet Karagöz'le birlikte Bucak Jandarma Karakol Komutanlığı'na 13 Mayıs 2000 tarihinde saat 10:00'da gittiklerini; ancak Şeref Göztepe adlı astsubayın, "Komutan yok, saat 12:00'da gelin" yanıtı verdiğini söyledi. Av. Bacak, saat 12:00 sıralarında yeniden jandarmaya gittiklerini bu kez de "Sanıklar burada değil" yanıtı aldıklarını bildirdi. Jandarmanın bu yanıtı üzerine soruşturmayı yürüten Bucak Cumhuriyet Savcısı Hasan Emiroğlu ile görüştüklerini belirten Av. Natık Bacak, "Savcı Bey müvekkillerimizle görüşebilmemiz için jandarmaya hitaben bir yazı verdi. Biz tekrar jandarmaya gittik. Kapıdaki nöbetçi 'Komutanın emri var, giremezsiniz' dedi. Biz de nöbetçiye savcının kağıdını verip döndük" diye konuştu. Av. Bacak, bu olaydan 1-2 gün sonra sanık köylülerin adliyeye çıkarıldığını, savcı ile görüştükten sonra müvekkili Ramazan Danacı ve Ragıp Uysal'la mahkeme salonunda görüşebildiğini söyledi. Av. Bacak, Ramazan Danacı'nın gözaltında işkence yapıldığını kendisine söylediğini de aktardı.

Av. Mehmet Karagöz de müdafiliğini üstlendiği Tahir Yıldız'la görüşmek için Bucak Jandarma Komutanı Hikmet Batur'la görüştüğünü, Batur'un kendisine görüşmenin yasak olduğunu söylediğini, kendisinin de bunun yasal olduğunu söyleyerek iknaya çalıştığını bildirdi. Av. Karagöz, Hikmet Batur'un kendisine "Ben askeri kurallara bağlıyım, görüştüremem" dediğini anlattı.

Aynı hafta içerisinde bu kez 13 Mayıs 2000 tarihinde Av. Natık Bacak ve Hüseyin İnal ile birlikte müvekkilleriyle Savcı Hasan Emiroğlu'nun yazılı iznine rağmen yine görüştürülmeyince gece savcıyı telefonla aradığını anlatan Av. Mehmet Karagöz, Ağır Ceza Mahkemesi'ne, yargı tarihine geçecek skandala ilişkin şu bilgileri verdi:

"Savcı bana 'Ben görüştürüldüğünüzü zannediyorum' diyerek 'Beni birazdan tekrar arayın' dedi. Bir süre sonra tekrar savcıyı aradım. Savcı, 'Gidip görüşebilirsiniz' dedi. Bunun üzerine Av. Hüseyin İnal ile birlikte aynı akşam saat 20:30-21:00 sıralarında Bucak Jandarma Komutanlığı'na gittik. Av. Hüseyin Bey, Tahir Yıldız'la görüştü. O çıkınca ben de daha sonra hakkında takipsizlik kararı verilen müvekkilimle görüştüm. Görüşme sırasında yanımızda sivil bir jandarma görevlisi durdu. Bunun usule uygun olmadığını söylememe rağmen bu kişi, 'Komutanın emri, burada bekleyeceğim' dedi. Daha sonra bu kişiyi adliyede gördüm. İl Jandarma Komutanlığı'nda sivil olarak çalışıyordu."

Savcının yazılı emrine rağmen avukatlar jandarmaya alınmadı. Savcı üsteleyince avukat görüşünü Aygan teybe aldı

Av. Hüseyin İnal da Tahir Yıldız ile görüşmek için avukat arkadaşları ile birlikte Bucak Jandarma Komutanlığı'na gittiğinde görüşme odasında Aziz Turan'ın elinde teyp olduğunu ve yanında da başka bir görevli ile birlikte bulunduğunu söyledi. Av. Hüseyin İnal, şunları anlattı: "Ben bu şartlarda müvekkilim ile görüşemeyeceğimi söyledim. Bunun üzerine Aziz Turan teybi kapattı, ancak yanımızdan ayrılmadı. O zaman müvekkilimle rahat bir görüşme ortamı olmadı. Bunun üzerine sadece çamaşır isteyip istemediğini sordum. Müvekkilim soruşturulan olay nedeniyle adliyeye sevk edildikten sonra kötü muameleye maruz kaldıklarını anlattı. Jandarmada görüştüğüm sırada da müvekkilimin bitkin bir hali vardı."

Aziz Turan, Ağır Ceza Mahkemesi'nde yaptığı savunmada, söz konusu iddialar üzerine "Daha önce teybe alınmış ifadelerin çözümünü yapıyordum, avukatlar rahatsız olunca kapattım" dedi.

Makata cop sokma kamerayla tespit edilmez

Selahattin Türözü, Jandarma İstihbarat Şubesi'nin çektiği görüntülerin incelenmesi sonucunda köylülere işkence yapıldığına ilişkin bir belirti olmadığı yönünde mahkemeye bilirkişi raporu sundu.

Mağdur köylülerin avukatlarından Mazlum-Der İzmir Şube Başkanı Av. Süleyman Çetintulum, işkencenin birçok çeşidinin bulunduğunu, fiziki işkencenin yanı sıra kişinin ruh sağlığını etkileyen işkencenin de söz konusu olduğunu söyledi. Bilirkişi raporunu kabul etmeyen Av. Çetintulum, "Elektrik verilme ve makata cop sokma olayı bu kamera görüntüleriyle tespit edilemez" dedi.

Av. Çetintulum, müvekkilleri Tahir Yıldız, Salih Duran ve Ali Macit'in Türkiye İnsan Hakları Vakfı İzmir Şubesi'nde tedavi gördüklerini belirterek buna ilişkin raporları mahkemeye sundu. Av. Çetintulum, Tahir Yıldız ve Ali Macit'e İzmir Tabip Odası'nın Rapor Muayene Komisyonu'nun "kesin işkence gördükleri"ne ilişkin rapor verdiğini bildirdi. Bu raporun "BM İstanbul Protokolü - İşkence ve Diğer Zalimane, İnsanlık dışı, Aşağılayıcı Muamele veya Cezaların Etkili Biçimde Soruşturulması ve Belgelendirilmesi için El Klavuzu"nda yazılı yöntemler kullanılarak elde edildiğini kaydeden Av. Çetintulum, mahkemenin başka bir delile ihtiyaç duymadan bu rapor doğrultusunda karar vermesini istedi.

Mahkeme de bu raporları Adli Tıp Kurumu'na göndererek, yeniden rapor hazırlanmasını talep etti.

YARIN

- KÖYLÜLERE RAPOR VERMEYEN DOKTORA NE OLDU?
- DEVLET KADEMESİNDE KİMİN BU DAVADAN HABERİ VAR?
- JANDARMA GENEL KOMUTANLIĞI'NIN İNSANLIK DIŞI İŞKENCEYE KARŞI TAVRI NE OLDU?